

**Onder- en overadvisering in beeld
2006/2007 - 2008/2009**

Gemeente Helmond

November 2009
Mevrouw drs. Marian Calis
OCGH Advies

Samenvatting

Een goede aansluiting tussen het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs is in hoge mate bepalend voor het niveau waarop de leerling het voortgezet onderwijs verlaat. Uit onderzoek blijkt dat onder advisering ernstige implicaties heeft voor de schoolloopbaan in het voortgezet onderwijs. Het leidt vaak tot een achterstand die niet meer ingelopen wordt.

In de gemeente Helmond blijkt dat onder advisering steeds vaker voorkomt. In schooljaar 2006-2007 was hiervan sprake bij 7,5% van de leerlingen en in 2008-2009 bij 8,8% van de leerlingen. Met name bij allochtone leerlingen en leerlingen met laagopgeleide ouders is een sterke stijging te zien van het aantal basisschooladviezen dat lager is dan op basis van de Cito-score verwacht zou mogen worden. Wat betreft over advisering is er een dalende lijn te zien. Steeds minder kinderen krijgen een hoger advies dan op basis van de Cito-score verwacht zou mogen worden.

Bij jongens is in alle groepen meer sprake van onder advisering dan bij de meisjes. Het aantal adviezen lager dan het advies gekoppeld aan de Cito-score is met name bij de jongens met laagopgeleide ouders sterk gestegen in de drie schooljaren. Ook bij de allochtone jongens is er sprake van een stijging. Bij de meisjes is er elk jaar minder onder advisering te zien dan bij de jongens, maar bij de allochtone meisjes neemt het aantal adviezen lager dan op basis van de Cito-score verwacht zou mogen worden wel toe.

Onder advisering komt met name voor bij leerlingen die van de basisschool een vmbo-t advies krijgen, maar van wie op basis van de Cito-score een havo advies verwacht mag worden. Ook over advies komt binnen deze niveaus vaak voor. Bijna de helft van de leerlingen die een hoger advies krijgt dan op basis van de Cito-score verwacht mag worden, krijgt van de basisschool een vmbo-t advies, terwijl op basis van de Cito-score een vmbo-k of een vmbo-b advies verwacht mag worden.

Een van de aanbevelingen is om nader onderzoek te doen naar de argumenten die leerkrachten gebruiken om een leerling een bepaald advies richting het voortgezet onderwijs te geven. Met name bij allochtone leerlingen, leerlingen met laagopgeleide ouders en jongens is de indruk dat andere factoren een meer nadrukkelijke rol spelen dan het prestatieniveau. Belangrijk is om te beoordelen of de argumenten die leerkrachten gebruiken voor het bepalen van een advies als legitiem kunnen worden beschouwd.

1. Aanleiding

In 2007 is op verzoek van de gemeente Helmond onderzoek gedaan naar de overgang van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs. Naar aanleiding van verschillende onderzoeken en berichten in de pers was bij de gemeente Helmond de vraag ontstaan of er mogelijk sprake was van onder- en/of overadvisering bij allochtone leerlingen op de Helmondse basisscholen. In het onderzoek is tevens gekeken naar onder- en/of overadvisering bij jongens en meisjes, bij kinderen uit een lager sociaaleconomisch milieu en bij de verschillende schooltypes.

Uit recent onderzoek blijkt dat onderadvisering ernstige implicaties heeft voor de schoolloopbaan in het voortgezet onderwijs. Leerlingen waarvan het advies bij de overgang naar het voortgezet onderwijs lager is dan het prestatieniveau deed verwachten, sluiten het voortgezet onderwijs op een lager niveau af dan leerlingen met hetzelfde prestatieniveau, maar met een hoger advies (De Boer, Bosker & Van der Werf, 2007).

De Inspectie van Onderwijs (2007) constateert in een onderzoek dat onderadvisering voorkomt en dat het vaak leidt tot een achterstand die niet meer wordt ingelopen. Zij stellen vast dat achtergrond kenmerken een rol spelen bij onderadvisering. Sommige groepen, zoals jongens en leerlingen uit lagere sociaaleconomische milieus worden meer ondergeadviseerd dan anderen. Etniciteit hoort daar niet bij. In een onderzoek van de Onderwijsraad (2007) wordt de omvang van de groep leerlingen waarbij sprake is van onderbenutting als gevolg van onderadvisering geschat op 4 tot 6 procent. Deze onderadvisering doet zich het sterkst voor onder autochtone leerlingen uit gezinnen met laagopgeleide ouders.

Een aantal factoren is erg belangrijk voor een goed verloop van de schoolloopbaan van leerlingen en het bereiken van de minimale startkwalificaties. Bij de overgang van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs is van belang dat de onderwijsinhouden en de pedagogisch-didactische aanpak goed aansluiten (Inspectie van Onderwijs, 2007²). Ook de informatieoverdracht, zeker voor leerlingen met leer- en/of gedragsproblemen, is van belang. Daarnaast is de mate van opvang die de scholen voor voortgezet onderwijs bieden en de kwaliteit van het onderwijs bepalend voor het succes van de leerlingen in het voortgezet onderwijs. Ook blijkt uit dit onderzoek dat een goed passend schooladvies van belang is voor de schoolloopbaan van de leerlingen in het voortgezet onderwijs.

Uit het onderzoek van de gemeente Helmond naar onder- en/of overadvisering bij bepaalde groepen in schooljaar 2006-2007, komt naar voren dat onderadvisering niet vaker voorkomt bij leerlingen van allochtone herkomst, in vergelijking met andere groepen. Wel blijkt dat er bij kinderen van ouders met een laag opleidingsniveau een zwakkere relatie is tussen het basisschooladvies en het advies op basis van de Cito-score. Zij worden vaker ondergeadviseerd, maar ook vaker overgeadviseerd, in vergelijking met andere groepen. Verder komt uit het onderzoek naar voren dat overadvisering vaker voorkomt bij allochtone leerlingen. Zij krijgen dus vaker een hoger advies, dan op basis van de Cito-score verwacht mag worden.

In het onderzoek zijn ook verschillen gevonden tussen jongens en meisjes. Bij jongens is er in alle groepen vaker sprake van onderadvisering dan bij meisjes. Bij meisjes is er juist in alle groepen vaker sprake van overadvisering dan bij de jongens.

Tenslotte is er gekeken naar de verschillende niveaus van de adviezen. Hieruit blijkt dat er binnen het vmbo, zowel meer sprake is van onderadvisering als van overadvisering.

Ten aanzien van de hogere niveaus kan geconstateerd worden dat de basisschooladviezen het meest overeenkomen met de adviezen op basis van de Cito-score.

2. Onderzoeksvraag

Naar aanleiding van het onderzoek naar onder- en/of overadvisering in de gemeente Helmond in schooljaar 2006-2007, is de vraag ontstaan of er mogelijk sprake is van een trend in onder- en/of overadvisering op de Helmondse basisscholen.

Om dit te onderzoeken is besloten om ook de gegevens van de schooljaren 2007-2008 en 2008-2009 te analyseren.

Het onderzoek richt zich dus op de volgende vraag:

Is er op de basisscholen in de gemeente Helmond een trend te zien in de mate van onder- en/of overadvisering van leerlingen uit allochtone groepen?

Met de verzamelde gegevens is ook gekeken naar eventuele trends in onder- en/of overadvisering bij jongens en meisjes, bij kinderen uit een lager sociaal-economisch milieu en bij de verschillende schooltypes.

3. Definitie

Met onderadvisering wordt bedoeld dat leerlingen een lager advies voor het voortgezet onderwijs krijgen dan op grond van de Eindtoets Basisonderwijs van het Cito verwacht zou mogen worden. Bij overadvisering gaat het om een advies voor het voortgezet onderwijs dat hoger is dan op basis van de Cito-eindtoets te verwachten was.

4. Methode

Deel 1: onder en/of overadvisering in 2007-2008 en 2008-2009

Het onderzoek bestaat uit twee delen. Ten eerste wordt de volgende vraag beantwoord voor de twee schooljaren, 2007-2008 en 2008-2009.

Bepaal op basis van de Cito-uitslag het 'Cito-basissschooladvies' en vergelijk dit met het gegeven basisschooladvies. Stel daarbij vast of er mogelijk sprake is van onder- en/of overadvisering bij bepaalde groepen.

Er kunnen zich drie verschillende situaties voordoen:

- Cito-score/Citobasissschooladvies komt overeen met het basisschooladvies
- Cito-score/Citobasissschooladvies is lager dan het basisschooladvies (overadvisering)
- Cito-score/Citobasissschooladvies is hoger dan het basisschooladvies (onderadvisering)

Om deze vraag te kunnen beantwoorden is de Helmondse basisscholen gevraagd diverse gegevens aan te leveren van de leerlingen die in 2008 de overstap gemaakt hebben van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs. Ook voor de leerlingen die in 2009 de overstap naar het voortgezet onderwijs maken is gevraagd om de gegevens aan te leveren. Er is gevraagd naar het geslacht, het leerlinggewicht, de Cito-score en het schooladvies dat (destijds) door de leerkracht is gegeven.

Van schooljaar 2007-2008 zijn in totaal de gegevens ontvangen van 723 leerlingen van verschillende basisscholen uit Helmond. Van deze leerlingen konden 602 leerlingen mee doen aan het onderzoek, omdat alle gegevens volledig aangeleverd zijn.

Van het schooljaar 2008-2009 zijn in totaal de gegevens ontvangen van 726 leerlingen van verschillende basisscholen in Helmond. Van deze leerlingen konden 627 leerlingen mee doen aan het onderzoek, omdat de gegevens volledig aangeleverd zijn.

In de bijlage staat vermeld welke scholen hebben deelgenomen aan het onderzoek en welke niet.

In tabel 1 staat aangegeven wat het geadviseerd schooltype op basis van de Cito-toets is dat noch op onderschatting noch op overschatting van de mogelijkheden van de leerlingen lijkt te wijzen (Bron: Toelatings- en doorstroomonderzoek Cito).

Tabel 1

Schooltype	Standardscore-interval Cito-toets
Basisberoepsgerichte leerweg (vmbo-b)	501-523
Kaderberoepsgerichte leerweg (vmbo-k)	524-528
Gemengde/ theoretische leerweg (vmbo-t)	529-536
Havo	537-544
Vwo	545-550

In tabel 2 staat aangegeven wat de betekenis is van de leerlinggewichten die in dit onderzoek worden genoemd.

Tabel 2

Leerlinggewicht	Betekenis
1.00	kinderen van midden- tot hoogopgeleide ouders
1.25	Kinderen van laagopgeleide ouders
1.70	Trekkende bevolking (zigeuners)
1.90	Kinderen van laagopgeleide allochtone ouders

De resultaten van de eerste deelvraag worden weergegeven in hoofdstuk 5: Bevindingen deel 1: Onder en/of overadvisering in 2007-2008 en 2008-2009.

Deel 2: Trend in onder- en/of overadvisering gemeten over drie schooljaren

Ten tweede worden de resultaten van het eerdere onderzoek naar onder- en/of overadvisering in de gemeente Helmond in schooljaar 2006-2007 en de resultaten van dit onderzoek naar onder- en/of overadvisering in de gemeente Helmond in de schooljaren 2007-2008 en 2008-2009 met elkaar vergeleken.

Bepaal naar aanleiding van onderzoek naar onder- en/of overadvisering in de schooljaren 2006-2007, 2007-2008 en 2008-2009 of er sprake is van een trend.

De resultaten van deze deelvraag worden weergegeven in hoofdstuk 6: Bevindingen deel 2: Trend in onder- en/of overadvisering gemeten over drie schooljaren.

5. Bevindingen deel 1: Onder- en/of overadvisering in 2007-2008 en 2008-2009

2007-2008

De groep met leerlinggewicht 1.70 is niet meegenomen in de analyses vanwege het geringe aantal.

5.1 Onder- en overadvisering bij het totaal aantal leerlingen (602)

Zie tabel 3, hoofdstuk 10.

Wanneer gekeken wordt naar de gehele groep Cito-eindtoets deelnemers waarvan het leerlinggewicht bekend is, kunnen we het volgende constateren:

- Bij 17,3% van de leerlingen is sprake van overadvisering. De overadvisering komt het vaakst voor bij de groep met leerlinggewicht 1.00. Maar ook de groepen met leerlinggewicht 1.25 en 1.90 zijn goed vertegenwoordigd.
- Bij 73,6% van de leerlingen is sprake van een met de Cito-score overeenkomstig basisschooladvies, waarbij de groep met leerlinggewicht 1.90 het hoogste percentage scoort. Ook de groep met leerlinggewicht 1.00 is goed vertegenwoordigd.
- Bij 9,1% van de leerlingen is sprake van onderadvisering, waarbij de groep met leerlinggewicht 1.25 oververtegenwoordigd is.

Als we kijken naar de totale populatie Cito-deelnemers blijkt dat onderadvisering het vaakst voorkomt bij kinderen van ouders met een laag opleidingsniveau (19,4%).

In de categorie overadvisering geldt dat dit bij kinderen met leerlinggewicht 1.00 het vaakst voorkomt (18,4%). Het percentage ligt iets hoger dan de allochtone leerlingen (15,9%) en de leerlingen met laag opgeleide ouders (13,4%).

Een met de Cito-score overeenkomstig basisschooladvies komt het vaakst voor bij allochtone leerlingen (75,7%). Bij de groep leerlingen met laagopgeleide ouders komt dit het minst vaak voor (67,2%).

5.2 Onder- en overadvisering bij jongens en meisjes

Zie tabel 4 en tabel 5, hoofdstuk 10.

Aan het onderzoek deden 303 jongens en 299 meisjes mee.

Als we kijken naar de verschillen tussen jongens en meisjes, zien we het volgende:

- Bij 10,6% van de jongens is sprake van onderadvisering.
- Bij de meisjes is dit 7,7%.
- Bij 73,9% van de jongens is er sprake van een met de Cito-score overeenkomstig basisschooladvies.
- Bij de meisjes is dit ongeveer gelijk, namelijk 73,2%.
- Bij 15,5% van de jongens is sprake van overadvisering.
- Bij de meisjes is vaker sprake van overadvisering, namelijk in 19,1% van de gevallen.

Hieruit komt naar voren dat onderadvisering meer voorkomt bij jongens dan bij meisjes. Overadvisering komt echter bij meisjes meer voor dan bij de jongens. Een met de Cito-score overeenkomstig basisschooladvies komt bij allebei de groepen ongeveer even vaak voor.

Kijken we in welke groep (leerlinggewicht) bij de jongens het meest sprake is van onderadvisering en overadvisering dan kunnen we het volgende constateren:

- Onder advisering komt bij de jongens het vaakst voor in de groep kinderen van ouders met een laag opleidingsniveau (21,9%).
- Een Cito-score die overeenkomt met het basisschooladvies komt het vaakst voor bij allochtone jongens (75,4%) en bij jongens met leerlinggewicht 1.00 (75,1%)
- In de categorie over advisering liggen de percentages van de verschillende groepen vrij dicht bij elkaar, tussen de 14% en de 16%.

Kijken we in welke groep (leerlinggewicht) bij de meisjes het meest sprake is van onder advisering en over advisering dan kunnen we het volgende constateren:

- Onder advisering komt bij de meisjes het vaakst voor bij de kinderen van laagopgeleide ouders (17,1%).
- Bij de allochtone meisjes wordt het vaakst een basisschooladvies gegeven dat overeenkomt met de Cito-score (76%).
- Over advisering komt het vaakst voor bij meisjes met leerlinggewicht 1.00 (20,9%). Bij de meisjes met laagopgeleide ouders wordt het minst vaak overgeadviseerd (11,4%).

Uit deze analyse komt naar voren dat in alle groepen van de jongens onder advisering meer voorkomt dan bij de meisjes. Jongens krijgen dus vaker een lager basisschooladvies dan op basis van de Cito-score mag worden verwacht, dan de meisjes. Wat verder nog naar voren komt is dat de allochtone meisjes en jongens het vaakst een basisschooladvies krijgen dat overeenkomt met de Cito-score.

Bij de jongens komt over advisering in alle groepen ongeveer even vaak voor. De meisjes van ouders met een laag opleidingsniveau worden het minst overgeadviseerd. Zij krijgen dus minder vaak dan jongens een hoger advies dan op basis van de Cito-score verwacht zou mogen worden.

5.3 Onder advisering per schooltype

Zie tabel 6, hoofdstuk 10.

In totaal is bij 55 leerlingen die meedoen aan dit onderzoek sprake van onder advisering (9,1%). Dus bij 9,1% van de leerlingen is het basisschooladvies lager dan het advies dat op basis van de Cito-score verwacht wordt.

Als we kijken naar de verschillende niveaus die te onderscheiden zijn, zien we het volgende:

- Onder advisering komt het meest voor bij leerlingen die van school een vmbo-b of een vmbo-k advies krijgen, maar van wie op basis van de Cito-score een vmbo-t advies verwacht mag worden (38,1%).
- Ook bij de leerlingen die een vmbo-t advies van de basisschool krijgen, maar van wie op basis van de Cito-score een havo advies verwacht mag worden komt relatief veel onder advisering voor, namelijk 32,7%.
- Het minste wordt ondergeadviseerd binnen de hogere niveaus (havo/vwo, 10,9%).

5.4 Over advisering per schooltype

Zie tabel 7, hoofdstuk 10.

In totaal is bij 104 van de leerlingen die meedoen aan dit onderzoek sprake van over advisering (17,3%). Dus bij 17,3% van de leerlingen is het basisschooladvies hoger dan het advies bepaald op basis van de Cito-score.

- Als we kijken naar de verschillende basisschooladviezen die zijn gegeven dan kunnen we het volgende constateren:
- Er wordt het meeste overgeadviseerd bij leerlingen die van de basisschool een vmbo-t advies krijgen, maar voor wie op basis van de Cito-score een vmbo-b of een vmbo-k advies verwacht mag worden. Dit gebeurt bij 56,7% van de leerlingen.
- Het minst wordt er overgeadviseerd bij de leerlingen die een havo schooladvies krijgen, maar die op basis van de Cito-score een vmbo-t of zelfs een vmbo-k advies krijgen (9,6%).

2008-2009

De groep met leerlinggewicht 1.70 is niet meegenomen in de analyses vanwege het geringe aantal.

5.5 Onder- en overadvisering bij het totaal aantal leerlingen (627)

Zie tabel 8, hoofdstuk10.

Wanneer gekeken wordt naar de gehele groep Cito-eindtoets deelnemers waarvan het leerlinggewicht bekend is, kunnen we het volgende constateren:

- Bij 19,0% van de leerlingen is sprake van overadvisering. De overadvisering komt het vaakst voor bij de groep met leerlinggewicht 1.00. maar ook de groep allochtone leerlingen is goed vertegenwoordigd.
- Bij 72,2% van de leerlingen is sprake van een met de Cito-score overeenkomstig basisschool advies, waarbij de groep met leerlinggewicht 1.00 oververtegenwoordigd is.
- Bij 8,8% van de leerlingen is sprake van onderadvisering, waarbij de groep met leerlinggewicht 1.25 oververtegenwoordigd is. Ook in de groep met leerlinggewicht 1.90 wordt vaker ondergeadviseerd.

Als we kijken naar de totale populatie Cito-deelnemers blijkt dat onderadvisering vaker voorkomt bij kinderen van ouders met een laag opleidingsniveau (16,7%) en bij allochtone kinderen (14,7%). Er is een groot verschil gevonden met de kinderen met leerlinggewicht 1.00 (5,8%)

In de categorie overadvisering geldt dat dit bij kinderen met leerlinggewicht 1.00 het vaakst voorkomt (20,6%). Ook bij de allochtone leerlingen komt dit vrij vaak voor (17,9%).

Een met de Cito-score overeenkomstig basisschooladvies komt het vaakst voor bij leerlingen met gewicht 1.00 (73,5%). Bij allochtone kinderen is er het vaakst een verschil tussen het basisschooladvies en het advies op basis van de Cito-toets (67,4%).

5.6 Over- en onder advisering bij jongens en meisjes

Zie tabel 9 en 10, hoofdstuk 10.

Aan het onderzoek deden 306 jongens en 321 meisjes mee.

Als we kijken naar de verschillen tussen jongens en meisjes, zien we het volgende:

- Bij 11,1% van de jongens is sprake van onder advisering.
- Bij de meisjes is dit 6,5%.
- Bij 67,0% van de jongens is er sprake van een met de Cito-score overeenkomstig basis Schooladvies.
- Bij de meisjes is dit aanzienlijk meer, namelijk 77,3%.
- Bij 21,9% van de jongens is sprake van over advisering.
- Bij de meisjes is minder vaak sprake van over advisering, namelijk in 16,2% van de gevallen.

Hieruit komt naar voren dat onder advisering meer voorkomt bij jongens dan bij meisjes. Over advisering komt echter ook bij jongens meer voor dan bij de meisjes. Een met de Cito-score overeenkomstig basisschooladvies komt het vaakst voor bij meisjes.

Kijken we in welke groep (leerlinggewicht) bij de jongens het meest sprake is van onder advisering en over advisering dan kunnen we het volgende constateren:

- Onder advisering komt bij de jongens het vaakst voor in de groep kinderen van ouders met een laag opleidingsniveau (25%). Maar ook de allochtone jongens zijn hier sterk vertegenwoordigd (19,6%). Bij de jongens met leerlinggewicht 1.00 komt maar in 6,1% van de gevallen onder advisering voor.
- Een Cito-score die overeenkomt met het basisschooladvies komt het vaakst voor bij jongens met leerlinggewicht 1.00 (70,6%)
- In de categorie over advisering zijn de groepen jongens met leerlinggewicht 1.00 en de allochtone leerlingen sterk vertegenwoordigd (resp. 23,4% en 23,5%).

Kijken we in welke groep (leerlinggewicht) bij de meisjes het meest sprake is van onder advisering en over advisering dan kunnen we het volgende constateren:

- Onder advisering komt bij de meisjes het vaakst voor bij de kinderen van laagopgeleide ouders (9,5%). Ook de allochtone meisjes worden vaker ondergeadviseerd, namelijk 9,1%.
- Bij de allochtone meisjes wordt het vaakst een basisschooladvies gegeven dat overeenkomt met de Cito-score (79,5%). Bij alle groepen meisjes is echter te zien dat zij vaak een gelijk advies krijgen aan het advies dat op basis van de Cito-score verwacht mag worden.
- Over advisering komt het vaakst voor bij meisjes met leerlinggewicht 1.00 (18,1%).

Uit deze analyse komt naar voren dat in alle groepen van de jongens zowel onder advisering als over advisering meer voorkomt dan bij de meisjes. Jongens krijgen dus vaker een lager of een hoger basisschooladvies dan op basis van de Cito-score mag worden verwacht, dan de meisjes. Wat verder nog naar voren komt is dat de meisjes vaker een basisschooladvies krijgen dat overeen komt met het advies op basis van de Cito-score dan de jongens.

5.7 Onder advisering per schooltype

Zie tabel 11, hoofdstuk 10.

In totaal is bij 55 leerlingen die meedoen aan dit onderzoek sprake van onder advisering (8,8%). Dus bij 8,8% van de leerlingen is het basisschooladvies lager dan het advies dat op basis van de Cito-score verwacht wordt.

Als we kijken naar de verschillende niveaus die te onderscheiden zijn, zien we het volgende:

- Onder advisering komt het meest voor bij leerlingen die van school een vmbo-b / vmbo-k / vmbo-t advies krijgen, maar van wie op basis van de Cito-score een havo advies verwacht mag worden (36,4%).
- Ook bij de leerlingen die een vmbo-b of een vmbo-k advies van de basisschool krijgen, maar van wie op basis van de Cito-score een vmbo-t advies verwacht mag worden komt relatief veel onder advisering voor, namelijk 32,7%.
- Het minste wordt ondergeadviseerd binnen de lagere niveaus (vmbo-b / vmbo-k).

5.8 Over advisering per schooltype

Zie tabel 12, hoofdstuk 10.

In totaal is bij 119 van de leerlingen die meedoen aan dit onderzoek sprake van over advisering (19,0%). Dus bij 19,0% van de leerlingen is het basisschooladvies hoger dan het advies bepaald op basis van de Cito-score.

Als we kijken naar de verschillende basisschooladviezen die zijn gegeven dan kunnen we het volgende constateren:

- Er wordt het meeste overgeadviseerd bij leerlingen die van de basisschool een vmbo-t advies krijgen, maar voor wie op basis van de Cito-score een vmbo-b of een vmbo-k advies verwacht mag worden. Dit gebeurt bij 46,2% van de leerlingen.
- Het minst wordt er overgeadviseerd bij de leerlingen die een vmbo-k schooladvies krijgen, maar die op basis van de Cito-score vmbo-b advies krijgen (14,3%).

6. Bevindingen deel 2: Trend in onder- en/of overadvisering gemeten over drie schooljaren

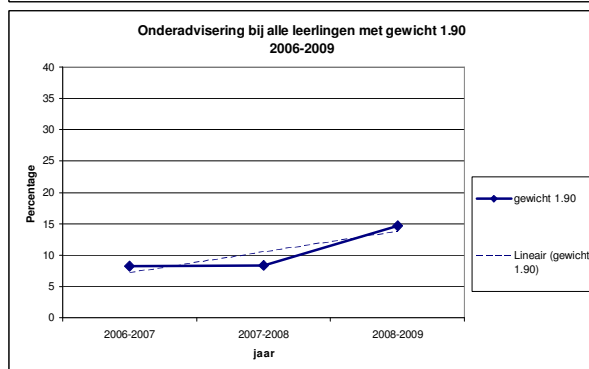
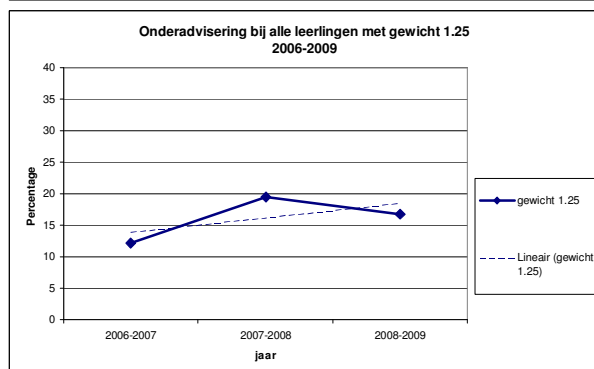
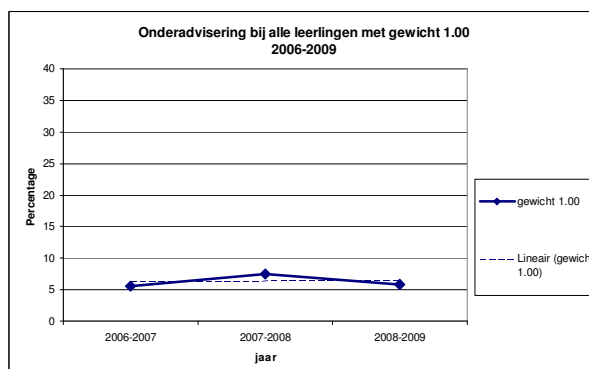
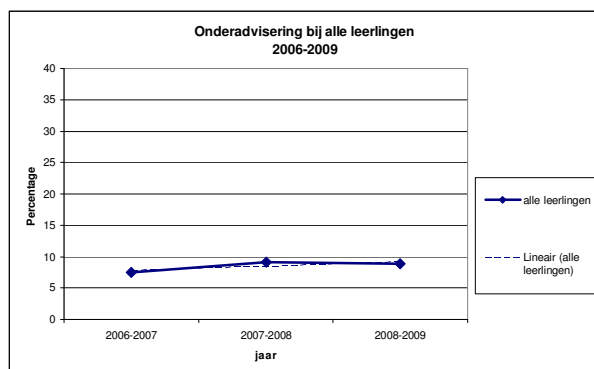
De groep met leerlinggewicht 1.70 is niet meegenomen in de analyses vanwege het geringe aantal.

6.1 Onderadvisering bij het totaal aantal leerlingen gemeten in de schooljaren 2006-2007, 2007-2008 en 2008-2009.

Zie onderstaande grafieken en tabel 13 in hoofdstuk 11.

Wanneer gekeken wordt naar de trend over deze drie schooljaren, kunnen we het volgende constateren:

- In schooljaar 2008-2009 komt in alle groepen meer onderadvisering voor dan in schooljaar 2006-2007. Er is dus een stijgende lijn te zien, maar de hoogste percentages komen voor in schooljaar 2007-2008.
- In schooljaar 2007-2008 komt in alle groepen meer onderadvisering voor dan in de andere schooljaren, behalve bij de allochtone leerlingen. Bij deze groep is een sterkere stijging te zien van de mate van onderadvisering, de piek zit bij de allochtone leerlingen in schooljaar 2008-2009.

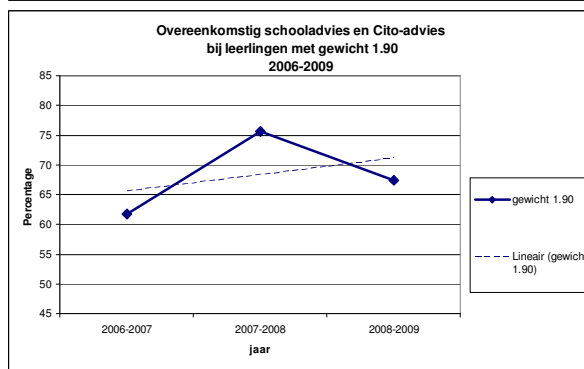
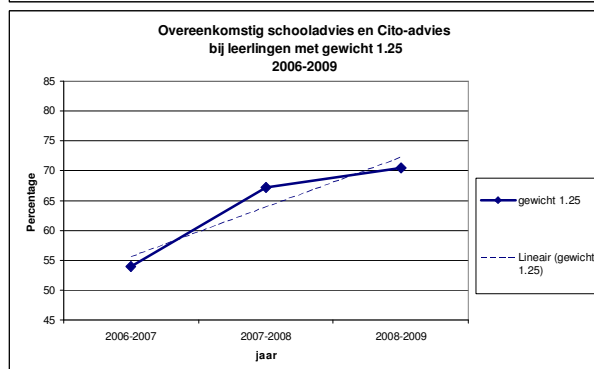
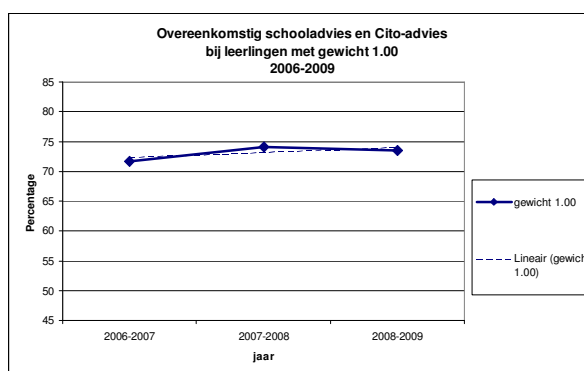
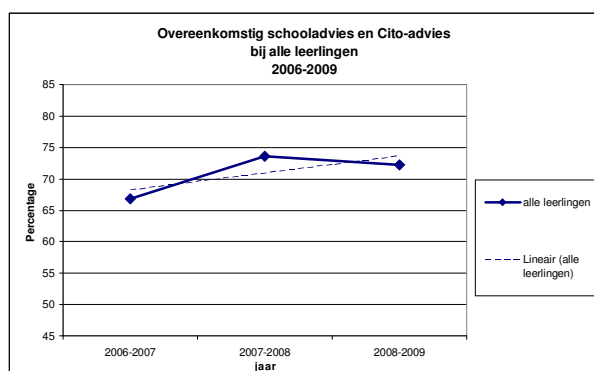
Als we kijken naar de trend over drie schooljaren met betrekking tot onderadvisering, blijkt dat er sprake is van een (licht) stijgende lijn. Er wordt meer ondergeadviseerd dan in het schooljaar 2006-2007. Met name bij de allochtone leerlingen is een sterke stijging te zien.

6.2 Een basisschooladvies gelijk aan het advies volgens de Cito-score bij het totaal aantal leerlingen gemeten in de schooljaren 2006-2007, 2007-2008 en 2008-2009.

Zie onderstaande grafieken en tabel 14 in hoofdstuk 11.

Wanneer gekeken wordt naar de trend over deze drie schooljaren, kunnen we het volgende constateren:

- In schooljaar 2008-2009 wordt in alle groepen vaker een basisschooladvies gelijk aan het advies volgens de Cito-score gegeven. Er is dus een stijgende lijn te zien.
- Met name bij de leerlingen met laagopgeleide ouders is een sterke stijging te zien. Zij krijgen dus vaker een met de Cito-score overeenkomstig advies.
- Wat betreft de allochtone leerlingen zijn de resultaten wisselend. Ten opzichte van het schooljaar 2006-2007 is er een sterke stijging te zien in 2007-2008. In het daaropvolgende schooljaar is er echter sprake van een sterke daling.

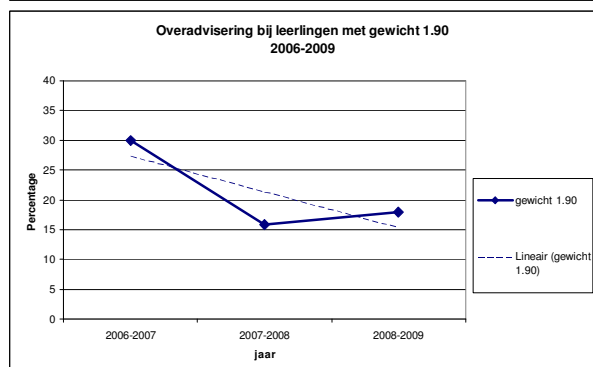
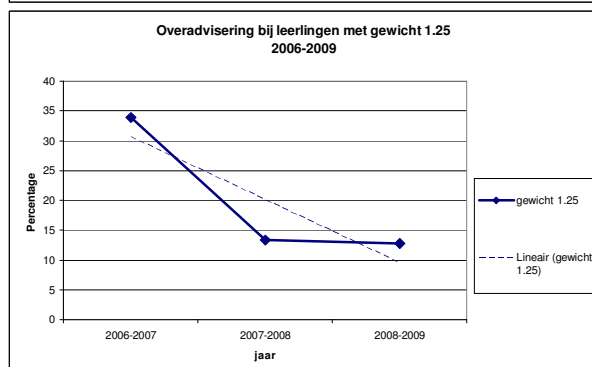
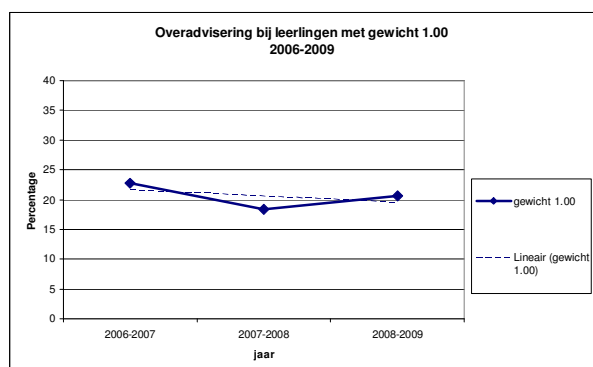
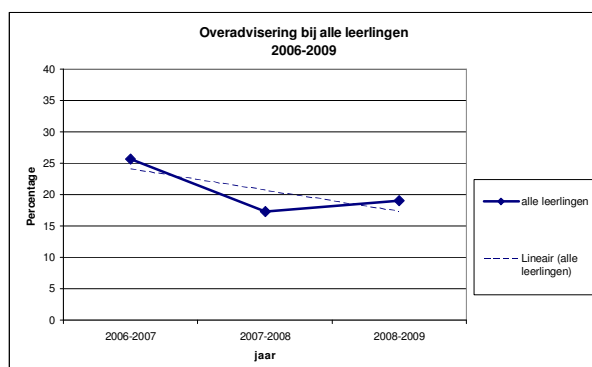
Als we kijken naar de trend over drie schooljaren met betrekking tot een basisschooladvies overeenkomstig met het advies volgens de Cito-score is er sprake van een (sterk) stijgende lijn. Er wordt dus vaker een basisschooladvies gegeven gelijk aan het advies op basis van de Cito-score, ten opzichte van het jaar 2006-2007. Met name bij de kinderen met laagopgeleide ouders is een sterke stijging te zien. Bij de allochtone leerlingen is het beeld echter wisselend.

6.3 Overadvisering bij het totaal aantal leerlingen gemeten in de schooljaren 2006-2007, 2007-2008 en 2008-2009.

Zie onderstaande grafieken en tabel 15 in hoofdstuk 11.

Wanneer gekeken wordt naar de trend over deze drie schooljaren, kunnen we het volgende constateren:

- In schooljaar 2008-2009 komt in alle groepen minder overadvisering voor dan in schooljaar 2006-2007. Er is dus een dalende lijn te zien.
- In alle groepen komt in schooljaar 2007-2008 het laagste percentage overadvisering voor, vergeleken met de andere schooljaren, behalve bij de kinderen met laagopgeleide ouders. Daar heeft de daling ook doorgezet in 2008-2009, van 33,9% in 2006-2007 naar 12,8% in 2008-2009.

Als we kijken naar de trend over drie schooljaren met betrekking tot overadvisering is er sprake van een dalende lijn. Er wordt minder vaak een hoger advies gegeven dan op basis van de Cito-score verwacht mag worden, ten opzichte van schooljaar 2006-2007. Met name bij de kinderen van laagopgeleide ouders is een sterke daling te zien.

6.4 Onder- en overadvisering bij jongens, gemeten in de schooljaren 2006-2007, 2007-2008 en 2008-2009.

Zie de grafieken op de volgende twee pagina's en tabel 16 in hoofdstuk 11.

Wanneer gekeken wordt naar de trend over drie schooljaren, kunnen we het volgende constateren:

- Er is bij de jongens een lichte stijging te zien in het aantal adviezen lager dan op basis van de Cito-score verwacht mag worden, ten opzichte van schooljaar 2006-2007. Met name bij de jongens van laagopgeleide ouders neemt de mate van onderadvisering sterk toe. Bij de allochtone jongens is er sprake van een wisselend beeld.
- Bij alle groepen jongens wordt er minder vaak een met de Cito-score overeenkomstig basis schooladvies gegeven ten opzichte van 2006-2007, behalve bij de jongens met laagopgeleide Ouders. Zij krijgen zowel in 2007-2008 als in 2008-2009 vaker een overeenkomstig advies dan in 2006-2007. Bij de allochtone jongens is er ook hier sprake van een wisselend beeld.
- In 2007-2008 is er in alle groepen een daling te zien van de overadvisering ten opzichte van 2006-2007. In 2008-2009 stijgt dit echter weer sterk en wordt er bij de jongens met leerlinggewicht 1.00 zelf meer overgeadviseerd dan in schooljaar 2006-2007. Alleen bij de jongens van laagopgeleide ouders heeft de daling zich ook in 2008-2009 doorgezet. Bij de allochtone jongens is sprake van een wisselend beeld.

Hieruit komt naar voren dat er bij jongens een lichte stijging van onderadvisering te zien is. Bij de jongens van laagopgeleide ouders neemt de onderadvisering sterk toe. Ook krijgen zij vaker een advies overeenkomstig met de Cito-score, maar de overadvisering neemt juist bij deze groep af. Bij de allochtone leerlingen is een zeer wisselend beeld te zien.

6.5 Onder- en overadvisering bij meisjes, gemeten in de schooljaren 2006-2007, 2007-2008 en 2008-2009.

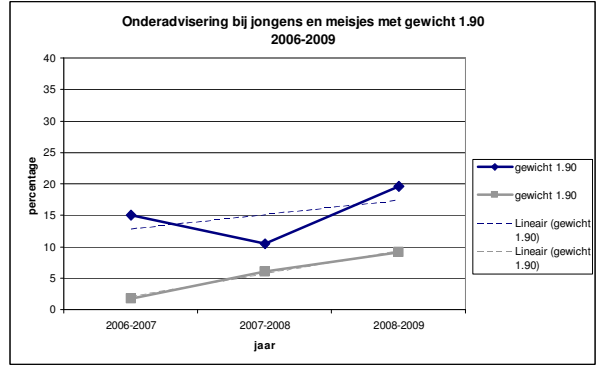
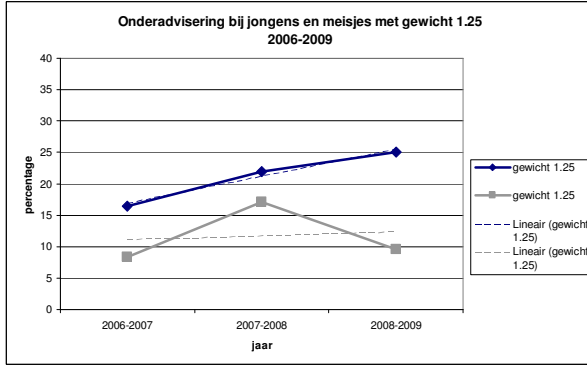
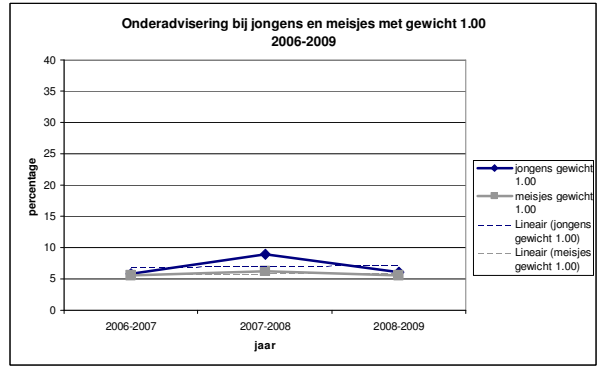
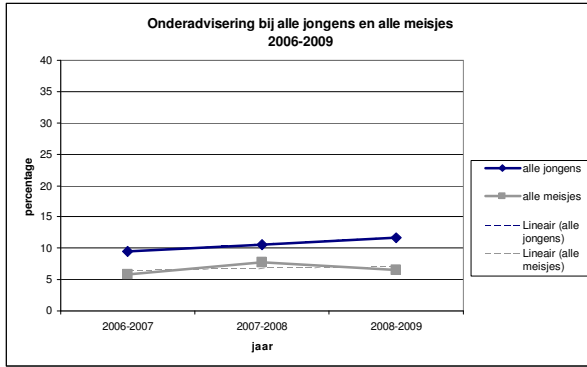
Zie de grafieken op de volgende twee pagina's en tabel 17 in hoofdstuk 11.

Wanneer gekeken wordt naar de trend over drie schooljaren, kunnen we het volgende constateren:

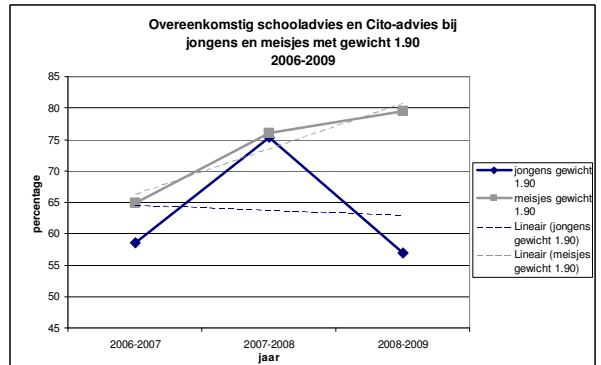
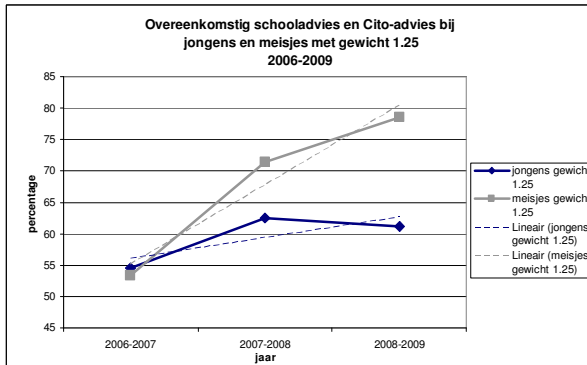
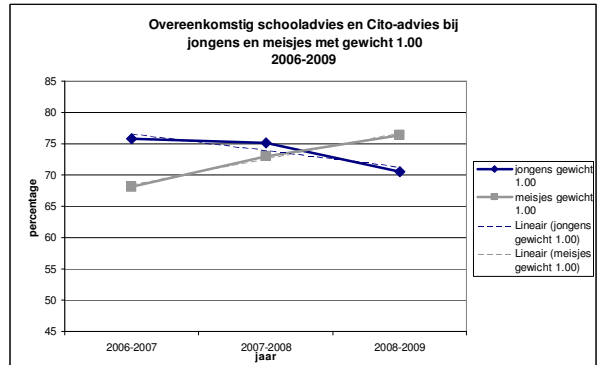
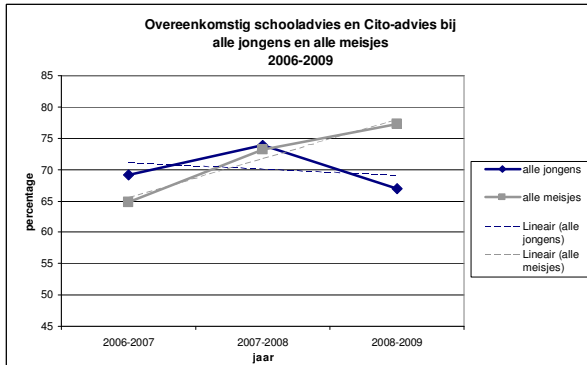
- Er is bij de meisjes een lichte stijging gezien in het aantal adviezen lager dan op basis van de Cito-score verwacht mag worden, ten opzichte van schooljaar 2006-2007. Met name in 2007-2008 is een stijging te zien bij meisjes van laagopgeleide ouders. In het jaar daarop daalt dit weer licht. Bij de allochtone meisjes is in alle jaren een stijging te zien van de onderadvisering.
- Bij alle groepen meisjes stijgt het aantal basisschooladviezen overeenkomstig met de Cito-score.
- Een hoger advies dan op basis van de Cito-score verwacht mag worden wordt in alle groepen meisjes minder gegeven. Er is dus sprake van een daling van de mate van overadvisering.

Over het algemeen is bij de meisjes een stijging te zien van de onderadvisering. Meisjes krijgen dus steeds vaker een lager advies dan op basis van de Cito-score verwacht mag worden. Ook krijgen meisjes steeds vaker een basisschooladvies dat overeenkomt met het advies op basis van de Cito-score. Overadvisering komt echter steeds minder vaak voor bij meisjes.

Onder advisering bij jongens en meisjes

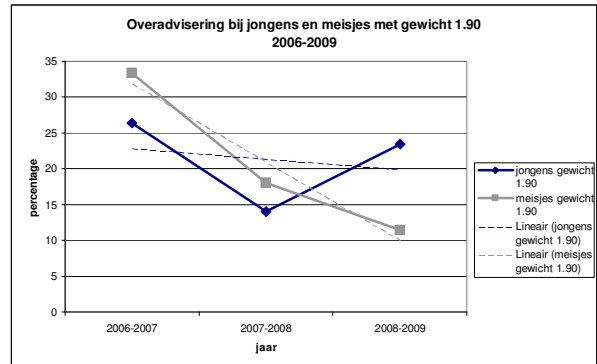
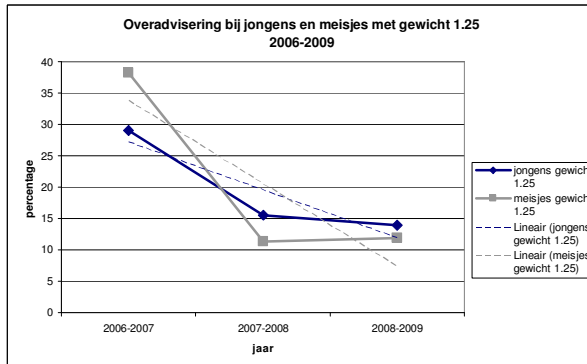
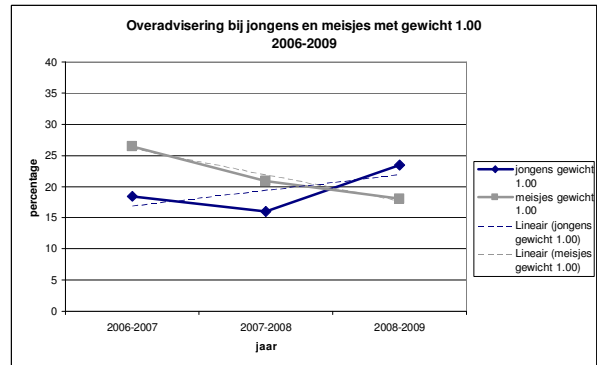
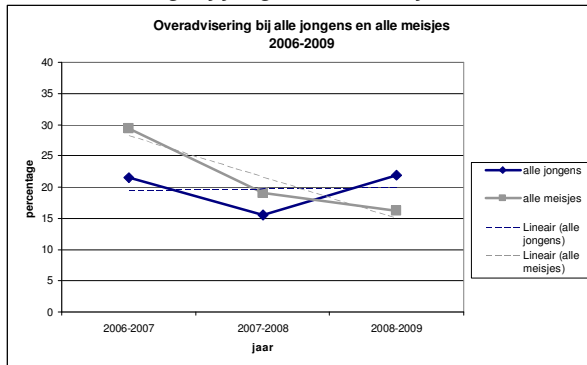

Basisschooladviezen overeenkomstig met de Cito-score bij jongens en bij meisjes

Overadviesing bij jongens en meisjes

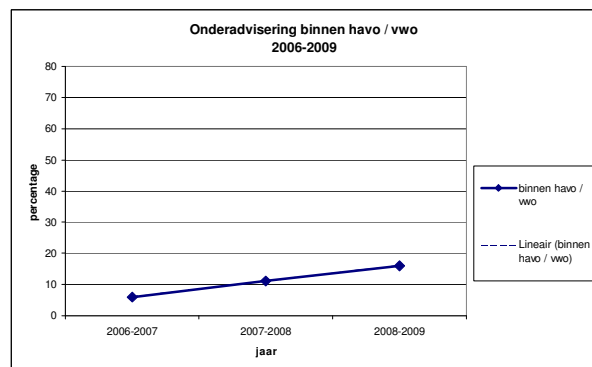
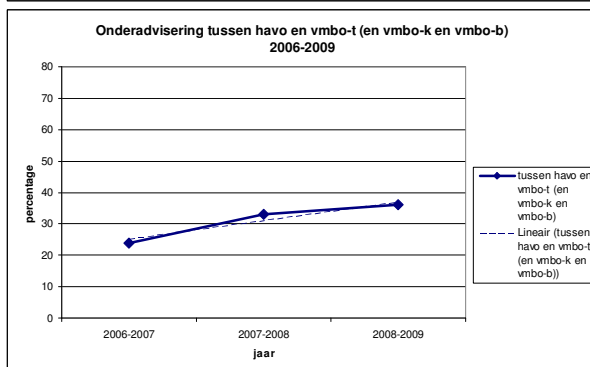
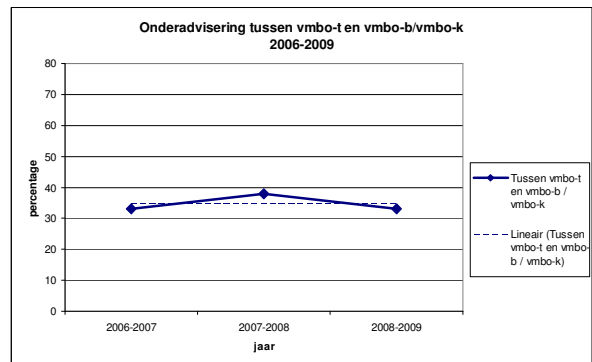
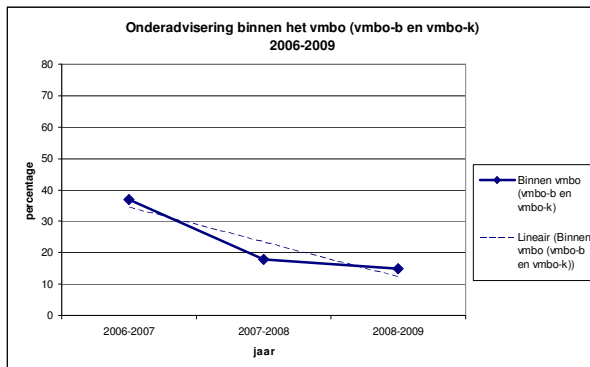

6.6 Onder advisering per schooltype, gemeten in de schooljaren 2006-2007, 2007-2008 en 2008-2009.

Zie onderstaande grafieken en tabel 18 in hoofdstuk 11.

Wanneer gekeken wordt naar de trend over drie schooljaren, kunnen we het volgende constateren:

- Onder advisering binnen de groep leerlingen die van school een vmbo-b advies krijgen, maar van wie op basis van de Cito-score een vmbo-k advies verwacht mag worden is sterk verminderd.
- Bij de leerlingen die een vmbo-b of een vmbo-k advies van de basisschool krijgen, maar van wie op basis van de Cito-score een vmbo-t advies verwacht mag worden is de onder advisering ongeveer gelijk gebleven.
- De onder advisering bij leerlingen die een vmbo advies van de basisschool krijgen, maar van wie op basis van de Cito-score een havo advies verwacht mag worden, is gestegen. Dat is ook het geval binnen de hogere niveaus (havo / vwo).

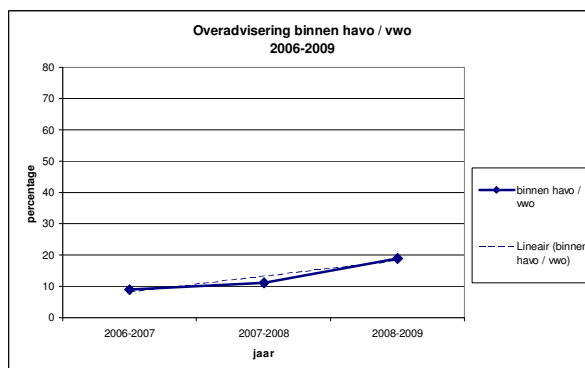
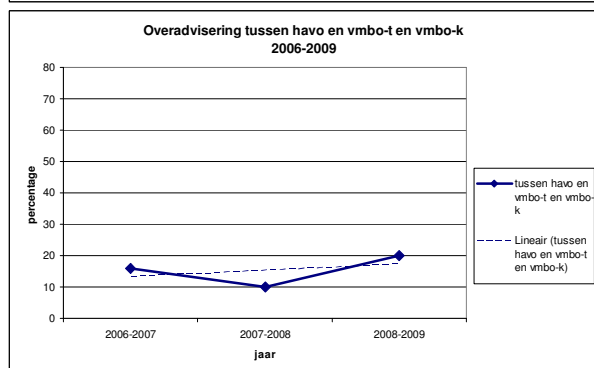
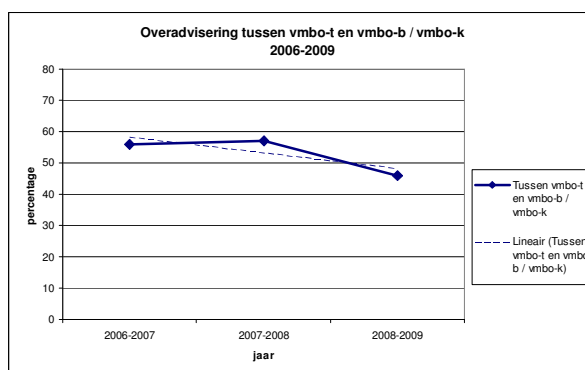
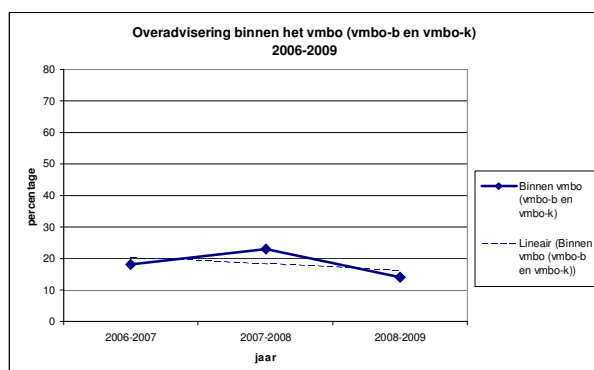

6.7 Overadvisering per schooltype, gemeten in de schooljaren 2006-2007, 2007-2008 en 2008-2009

Zie onderstaande grafieken en tabel 19 in hoofdstuk 11.

Wanneer gekeken wordt naar de trend over drie schooljaren, kunnen we het volgende constateren:

- Overadvisering binnen de groep leerlingen die van school een vmbo-k advies krijgen, maar van wie op basis van de Cito-score een vmbo-b advies verwacht mag worden is in 2007-2008 gestegen, maar in 2008-2009 tot onder het percentage van 2006-2007 gedaald.
- Bij de leerlingen die een vmbo-t advies van de basisschool krijgen, maar van wie op basis van de Cito-score een vmbo-b of een vmbo-k advies verwacht mag worden is de onderadvisering in het laatste jaar gedaald.
- De overadvisering bij leerlingen die een havo advies van school krijgen, maar van wie op basis van de Cito-score een vmbo advies verwacht mag worden is in 2007-2008 gedaald, maar in 2008-2009 weer sterk toegenomen.
- Overadvisering binnen de hogere niveaus (havo / vwo) is toegenomen.

7. Conclusie

Een goede aansluiting tussen het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs is in hoge mate bepalend voor het niveau waarop een leerling het voortgezet onderwijs verlaat. Onder advisering leidt vaak tot een achterstand die niet meer ingelopen wordt.

In 2007 is op verzoek van de gemeente Helmond onderzoek gedaan naar de overgang van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat onder advisering niet vaker voorkomt bij leerlingen van allochtone herkomst, in vergelijking met andere groepen. Wel blijkt dat kinderen van ouders met een laag opleidingsniveau vaker ondergeadviseerd worden, maar ook vaker overgeadviseerd worden. Over advisering komt ook vaker voor bij allochtone leerlingen. Verder bleek uit het onderzoek dat er bij jongens vaker ondergeadviseerd wordt, dan bij meisjes. Bij meisjes is juist vaker sprake van over advisering, dan bij jongens. Naar aanleiding van dit onderzoeksrapport is bij de gemeente Helmond de vraag ontstaan of er sprake is van een trend in onder- en/of over advisering op de Helmondse basisscholen.

Dit rapport geeft antwoord op de vraag of er in de gemeente Helmond in de schooljaren 2007-2008 en 2008-2009 sprake is van onder- en/of over advisering bij bepaalde groepen. Daarnaast is gekeken of er een trend te zien is in de mate van onder- en/of over advisering van leerlingen uit verschillende groepen. Hiervoor is gekeken naar de gegevens die zijn verzameld over drie schooljaren (2006-2007, 2007-2008 en 2008-2009).

Kijkend naar de gegevens van schooljaar 2007-2008, zien we dat onder advisering niet vaker voorkomt bij leerlingen van allochtone herkomst, in vergelijking met andere groepen. Wel komt naar voren dat kinderen met laagopgeleide ouders vaker ondergeadviseerd worden. Zij krijgen minder vaak een basisschooladvies dat overeenkomt met de Cito-score en zij worden minder overgeadviseerd dan de andere groepen. Leerlingen met leerlinggewicht 1.00 krijgen het vaakst een basisschooladvies dat hoger is dan op basis van de Cito-score verwacht mag worden.

Uit de gegevens van schooljaar 2008-2009 komt naar voren dat onder advisering het vaakst voorkomt bij kinderen van laagopgeleide ouders en bij allochtone leerlingen. Een met de Cito-score overeenkomstig basisschooladvies komt het vaakst voor bij leerlingen met leerlinggewicht 1.00. Over advisering komt het vaakst voor bij leerlingen met leerlinggewicht 1.00, maar ook bij allochtone leerlingen. Bij allochtone leerlingen is er een zwakke relatie gevonden tussen het basisschooladvies en de Cito-score.

Als gekeken wordt naar de verschillen tussen jongens en meisjes blijkt dat er in 2007-2008 in alle groepen van de jongens vaker sprake is van onder advisering dan bij meisjes. Over advisering komt echter bij meisjes meer voor dan bij jongens. Wat verder nog opvalt, is dat er bij de jongens van laagopgeleide ouders een zwakke relatie is tussen het basisschooladvies en de Cito-score.

In 2008-2009 komt uit het onderzoek naar voren dat in alle groepen van de jongens zowel onder advisering als over advisering meer voorkomt dan bij de meisjes. Bij meisjes is er een sterkere relatie tussen het basisschooladvies en de Cito-score dan bij de jongens.

Wanneer we kijken naar de verschillende niveaus van de adviezen, blijkt dat in 2007-2008 onder advisering vaak voorkomt bij leerlingen die van school een vmbo-b of een vmbo-k advies krijgen, maar van wie op basis van de Cito-score een vmbo-t advies verwacht mag worden.

Ook bij leerlingen die van school een vmbo-t advies krijgen, maar van wie op basis van de Cito-score een havo advies verwacht mag worden komt relatief veel onder advisering voor. Het minste wordt ondergeadviseerd binnen de hogere niveaus (havo / vwo).

Overadvisering komt duidelijk het meest voor bij leerlingen die van de basisschool een vmbo-t advies krijgen, maar van wie op basis van de Cito-score een vmbo-b of een vmbo-k advies verwacht mag worden.

In schooljaar 2008-2009 zien we dat onderadvisering het meest voorkomt bij leerlingen die van school een vmbo advies krijgen, maar van wie op basis van de Cito-score een havo advies verwacht mag worden. Ook bij leerlingen die een vmbo-b of een vmbo-k advies van de basisschool krijgen, maar van wie op basis van de Cito-score een vmbo-t advies verwacht mag worden, komt relatief veel onderadvisering voor. Het minst wordt ondergeadviseerd binnen de lagere niveaus (vmbo-b / vmbo-k). Overadvisering komt het vaakst voor bij leerlingen die van de basisschool een vmbo-t advies krijgen, maar van wie op basis van de Cito-score een vmbo-b of een vmbo-k advies verwacht mag worden. Het minst wordt er overgeadviseerd bij leerlingen die een vmbo-k advies krijgen, maar van wie op basis van de Cito-score een vmbo-b advies verwacht mag worden.

Nu alle gegevens van de schooljaren 2006-2007, 2007-2008 en 2008-2009 geanalyseerd zijn, is er gekeken of er sprake is van een trend in de onder- en/of overadvisering bij leerlingen op de Helmondse basisscholen.

Uit de gegevens blijkt dat onderadvisering door de jaren heen steeds meer voorkomt. Met name bij de allochtone leerlingen is een sterke stijging van het aantal basisschooladviezen dat lager is dan op basis van de Cito-score verwacht zou mogen worden. Ook is te zien dat er door de jaren heen steeds vaker een advies wordt gegeven gelijk aan het advies op basis van de Cito-score. Dit is met name het geval bij leerlingen met laagopgeleide ouders. Bij de allochtone leerlingen is echter sprake van een wisselend beeld. Het ene jaar is er vaak een advies dat overeenkomt met de Cito-score, terwijl het volgende jaar juist veel minder kinderen een advies krijgen dat overeenkomt met de Cito-score. Wat betreft overadvisering is er een dalende trend te zien over deze drie schooljaren. Met name bij de leerlingen met laagopgeleide ouders komt overadvisering aanzienlijk minder vaak voor.

Kijkend naar de trend wat betreft onder- en/of overadvisering bij jongens en meisjes, is bij de jongens een stijging van onderadvisering te zien, met name bij jongens van laag opgeleide ouders. Bij de meisjes is bij de allochtone groep een duidelijke stijging te zien van het aantal onderadviezen.

Bij de jongens wordt steeds minder vaak een met de Cito-score overeenkomstig basisschooladvies gegeven, behalve bij de jongens van ouders met een laag opleidingsniveau. Zij krijgen vaker een overeenkomstig advies.

Bij de meisjes is er sprake van een stijgende trend wat betreft een overeenkomstig advies. In alle groepen meisjes stijgt het aantal basisschooladviezen overeenkomstig met de Cito-score. Overadvisering komt zeer wisselend voor bij de jongens. In 2007-2008 is een daling te zien, terwijl in 2008-2009 het aantal adviezen hoger dan de Cito-score juist sterk stijgt. Bij meisjes is echter wel sprake van een trend. Zij krijgen steeds minder vaak een hoger advies dan op basis van de Cito-score verwacht mag worden.

Wanneer we kijken naar de verschillende niveaus van de adviezen, zien we dat onderadvisering binnen de lagere niveaus in de drie schooljaren sterk is verminderd. De onderadvisering bij leerlingen die een vmbo advies krijgen van de basisschool, maar van wie op basis van de Cito-score een havo advies verwacht mag worden, is in de loop van de jaren gestegen. Dat is ook het geval binnen de hogere niveaus (havo / vwo).

Bij overadvisering is sprake van een meer wisselend beeld. Binnen de lagere adviezen (vmbo-b / vmbo-k) is het aantal overadviezen in 2007-2008 sterk gestegen, om in 2008-2009 juist weer sterk te dalen. Het aantal leerlingen dat een vmbo-t advies van de basisschool krijgen, maar van wie op basis van de Cito-score een vmbo-b of een vmbo-k advies verwacht mag worden, is in het laatste jaar sterk gedaald. De overadvisering bij leerlingen die een havo advies krijgen, maar van wie op basis van de Cito-score een vmbo advies verwacht mag worden is in 2007-2008 gedaald, maar in 2008-2009 weer sterk toegenomen. Overadvisering binnen de hogere niveaus (havo / vwo) is toegenomen.

8. Aanbevelingen

Onder advisering neemt toe, met name bij de allochtone leerlingen, maar ook bij kinderen met laagopgeleide ouders is een sterke stijging te zien. De gewichtenleerlingen krijgen vaker een lager advies dan op basis van de Cito-score verwacht zou mogen worden. In 2008-2009 kreeg 14,7 % van de allochtone leerlingen en 16,7% van de kinderen met laagopgeleide ouders een te laag advies, vergeleken met de Cito-score die zij gehaald hebben. Deze leerlingen lopen dus een groot risico om het voortgezet onderwijs op een lager niveau af te sluiten, dan zij daadwerkelijk zouden kunnen (onderbenutting). Uit onderzoek van de inspectie blijkt dat onder advisering leidt tot een achterstand die niet meer wordt ingelopen.

- De aanbeveling die hieruit voortvloeit, is om na te gaan op grond van welke argumenten een leerkracht besluit om een gewichtenleerling een advies te geven dat lager ligt dan op basis van de Cito-score verwacht zou mogen worden. Daarnaast is het belangrijk om te onderzoeken of deze argumenten als legitiem worden beoordeeld.

Er wordt steeds vaker een basisschooladvies gegeven gelijk aan het advies op basis van de Cito-score. Bij allochtone leerlingen is echter sprake van een wisselend beeld. In 2006-2007 werd er bij 61,8% van de allochtone leerlingen een gelijk advies gegeven aan het advies op basis van de Cito-score. In 2007-2008 was dit sterk gestegen, tot 75,5%. In 2008-2009 is dan weer een sterke afname te zien. In dat schooljaar kreeg nog maar 67,4% van de allochtone leerlingen een advies overeenkomstig met de Cito-score. Dit lijkt erop te wijzen dat leerkrachten het moeilijker vinden om een allochtone leerling een gepast advies te geven.

- Ook in dit geval is het belangrijk om na te gaan welke argumenten leerkrachten doen besluiten om een allochtone leerlingen een bepaald advies richting het voortgezet onderwijs te geven.

Over advisering neemt steeds meer af.

- Geen verdere aanbevelingen.

Bij jongens is er sprake van een stijging van onder advisering, met name bij de jongens van laagopgeleide ouders. Was er in 2006-2007 nog bij 16,4% sprake van onder advisering, in 2008-2009 is dit opgelopen tot 25%. Ook bij de allochtone jongens is sprake van een stijging (15,1% in 2006-2007, 19,6% in 2008-2009). Bij de meisjes is elk jaar minder onder advisering te zien dan bij de jongens. Wat echter wel opvalt, is dat de allochtone meisjes steeds vaker een lager advies krijgen dan op basis van de Cito-score verwacht mag worden.

Meisjes krijgen steeds vaker een advies dat overeenkomt met de Cito-score, terwijl bij jongens juist een wisselend beeld te zien is. Zij gaan van 69,1% in 2006-2007, naar 73,9% in 2007-2008, naar 67,0% in 2008-2009. Ook wat betreft over advisering is bij de jongens sprake van een wisselend beeld, terwijl bij de meisjes een duidelijke daling te zien is. Het kan zijn dat leerkrachten het voor jongens moeilijker vinden om een advies te bepalen dan voor de meisjes.

- Aanbeveling is te bekijken op basis van welke argumenten leerkrachten jongens en meisjes een advies geven richting het voortgezet onderwijs.
- Vanwege de wisselende resultaten in sommige groepen is het aan te bevelen om dit onderzoek voort te zetten voor de komende twee jaar. Wanneer er over een periode van vijf jaar gegevens zijn verzameld, kan er beter gekeken worden of er ook daadwerkelijk sprake is van een trend.

Onder advisering binnen vmbo-b en vmbo-k is sterk verminderd.

- Geen verdere aanbevelingen.

Er is echter wel sprake van veel onder advisering bij leerlingen die van school een vmbo-t advies krijgen, maar van wie op basis van de Cito-score een havo advies verwacht mag worden. Ook over advisering komt binnen deze niveaus vaker voor. 46% van de over advisering komt voor bij leerlingen die van school een vmbo-t advies krijgen en van wie op basis van de Cito-score een vmbo-b of een vmbo-k advies verwacht mag worden. Uit een onderzoek blijkt dat één op de vier leerlingen in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs niet meer op het niveau zit van het advies van de basisschool (Inspectie van Onderwijs, 2007²). Zo'n 12 á 13 procent van de leerlingen stroomt op naar een hogere onderwijssoort. Ruim 11 procent van de leerlingen stroomt af naar een lagere onderwijssoort dan door de basisschool werd geadviseerd. De meeste plaatsingsproblemen deden zich voor in het derde leerjaar van het vmbo-k. Slechts 55% van de leerlingen zit hier nog op het niveau van het advies van de basisschool. In de overige onderwijssoorten zit ongeveer 80% in het derde leerjaar nog op het niveau van het basisschooladvies.

- Op basis hiervan is de aanbeveling om binnen het voortgezet onderwijs op het vmbo-t niveau na te gaan of en zo ja, hoeveel leerlingen er na een of twee leerjaren overstappen naar de havo, of juist naar vmbo-k.
- Daarnaast kan het zinvol zijn voor de basisscholen om de schoolloopbaan van leerlingen die uitstromen uit het basisonderwijs nog minimaal drie jaar te volgen op het voortgezet onderwijs. Op die manier kan het basisonderwijs waardevolle informatie verzamelen over de kwaliteit van de adviezen. Ook de scholen voor voortgezet onderwijs moeten de schoolloopbaan van hun leerlingen goed volgen en analyseren om de kwaliteit van hun onderwijs te behouden dan wel te verbeteren.

9. Referentielijst

Boer, H. de, Bosker, R.J. & Werf, M.P.C. van der (2007). *De gevolgen van onder- en overadvisering*. Groningen: GION, Gronings Instituut voor Onderzoek van Onderwijs.

Calis, M. (2007). *Onder- en overadvisering in beeld. Gemeente Helmond*. Helmond: OCGH Advies.

Inspectie van het Onderwijs (2007¹). *Onderadvisering in beeld*. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

Inspectie van het Onderwijs (2007²). *Aansluiting voortgezet onderwijs op het basisonderwijs*. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

Onderwijsraad (2007). *Presteren naar vermogen*. Den Haag: Onderwijsraad.

10. Tabellen behorende bij deel 1: Onder- en/of overadvisering in 2007-2008 en 2008-2009

2007-2008

Tabel 3. Alle leerlingen 2007-2008

Alle leerlingen die de Cito Eindtoets hebben gedaan							
	Alle adviezen	Lager schooladvies dan Cito-advies	%	School- en Cito-advies overeenkomstig	%	Hoger schooladvies dan Cito-advies	%
Alle leerlingen	602	55	9,1	443	73,6	104	17,3
Gewicht 1.00	424	32	7,5	314	74,1	78	18,4
Gewicht 1.25	67	13	19,4	45	67,2	9	13,4
Gewicht 1.70	4	1	25,0	3	75,0	0	0,0
Gewicht 1.90	107	9	8,4	81	75,7	17	15,9

Tabel 4. Jongens 2007-2008

Alle jongens die de Cito Eindtoets hebben gedaan							
	Alle adviezen	Lager schooladvies dan Cito-advies	%	School- en Cito-advies overeenkomstig	%	Hoger schooladvies dan Cito-advies	%
Alle jongens	303	32	10,6	224	73,9	47	15,5
Jongens 1.00	213	19	8,9	160	75,1	34	16,0
Jongens 1.25	32	7	21,9	20	62,5	5	15,6
Jongens 1.70	1	0	0	1	100,0	0	0
Jongens 1.90	57	6	10,5	43	75,4	8	14,0

Tabel 5. Meisjes 2007-2008

Alle meisjes die de Cito Eindtoets hebben gedaan							
	Alle adviezen	Lager schooladvies dan Cito-advies	%	School- en Cito-advies overeenkomstig	%	Hoger schooladvies dan Cito-advies	%
Alle meisjes	299	23	7,7	219	73,2	57	19,1
Meisjes 1.00	211	13	6,2	154	73,0	44	20,9
Meisjes 1.25	35	6	17,1	25	71,4	4	11,4
Meisjes 1.70	3	1	33,3	2	66,7	0	0
Meisjes 1.90	50	3	6,0	38	76,0	9	18,0

Tabel 6. Onder advisering uitgesplitst in niveaus 2007-2008

Onder advisering		
	Aantal leerlingen	%
Binnen vmbo (vmbo-b en vmbo-k)	10	18,1
Tussen vmbo-t en vmbo-b / vmbo-k	21	38,1
Tussen havo en vmbo-t	18	32,7
Binnen havo/vwo	6	10,9

Tabel 7. Over advisering uitgesplitst in niveaus 2007-2008

Over advisering		
	Aantal leerlingen	%
Binnen vmbo (vmbo-b en vmbo-k)	24	23,1
Tussen vmbo-t en vmbo-b / vmbo-k	59	56,7
Tussen havo en vmbo-t / vmbo-k	10	9,6
Binnen havo/vwo	11	10,6

2008-2009

Tabel 8. Alle leerlingen 2008-2009

Alle leerlingen die de Cito Eindtoets hebben gedaan							
	Alle adviezen	Lager schooladvies dan Cito-advies	%	School- en Cito-advies overeenkomstig	%	Hoger schooladvies dan Cito-advies	%
Alle leerlingen	627	55	8.8	453	72.2	119	19.0
Gewicht 1.00	446	26	5.8	328	73.5	92	20.6
Gewicht 1.25	78	13	16.7	55	70.5	10	12.8
Gewicht 1.70	8	2	25.0	6	75.0	0	0.0
Gewicht 1.90	95	14	14.7	64	67.4	17	17.9

Tabel 9. Jongens 2008-2009

Alle jongens die de Cito Eindtoets hebben gedaan							
	Alle adviezen	Lager schooladvies dan Cito-advies	%	School- en Cito-advies overeenkomstig	%	Hoger schooladvies dan Cito-advies	%
Alle jongens	306	34	11.1	205	67.0	67	21.9
Jongens 1.00	214	13	6.1	151	70.6	50	23.4
Jongens 1.25	36	9	25.0	22	61.1	5	13.9
Jongens 1.70	5	2	40.0	3	60.0	0	0.0
Jongens 1.90	51	10	19.6	29	56.9	12	23.5

Tabel 10. Meisjes 2008-2009

Alle meisjes die de Cito Eindtoets hebben gedaan							
	Alle adviezen	Lager schooladvies dan Cito-advies	%	School- en Cito-advies overeenkomstig	%	Hoger schooladvies dan Cito-advies	%
Alle meisjes	321	21	6.5	248	77.3	52	16.2
Meisjes 1.00	232	13	5.6	177	76.3	42	18.1
Meisjes 1.25	42	4	9.5	33	78.6	5	11.9
Meisjes 1.70	3	0	0.0	3	100.0	0	0.0
Meisjes 1.90	44	4	9.1	35	79.5	5	11.4

Tabel 11. Onder advisering uitgesplitst in niveaus 2008-2009

Onder advisering		
	Aantal leerlingen	%
Binnen vmbo (vmbo-b en vmbo-k)	8	14.5
Tussen vmbo-t en vmbo-b / vmbo-k	18	32.7
Tussen havo en vmbo-t / vmbo-k / vmbo-b	20	36.4
Binnen havo/vwo	9	16.4

Tabel 12. Over advisering uitgesplitst in niveaus 2008-2009

Over advisering		
	Aantal leerlingen	%
Binnen vmbo (vmbo-b en vmbo-k)	17	14.3
Tussen vmbo-t en vmbo-b / vmbo-k	55	46.2
Tussen havo en vmbo-t / vmbo-k	24	20.2
Binnen havo/vwo	23	19.3

11. Tabellen behorende bij deel 2: Trend in onder- en/of over advisering gemeten over drie schooljaren

Tabel 13. Onder advisering in drie opeenvolgende schooljaren

Alle leerlingen die de Cito Eindtoets hebben gedaan						
Lager schooladvies dan Cito-advies						
	2006-2007		2007-2008		2008-2009	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Alle leerlingen	51	7.5	55	9.1	55	8.8
Gewicht 1.00	25	5.6	32	7.5	26	5.8
Gewicht 1.25	14	12.2	13	19.4	13	16.7
Gewicht 1.70	3	37.5	1	25.0	2	25.0
Gewicht 1.90	9	8.2	9	8.4	14	14.7

Tabel 14. Overeenkomstige advisering in drie opeenvolgende schooljaren

Alle leerlingen die de Cito Eindtoets hebben gedaan						
Overeenkomstig schooladvies en Cito-advies						
	2006-2007		2007-2008		2008-2009	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Alle leerlingen	453	66.8	443	73.6	453	72.2
Gewicht 1.00	319	71.7	314	74.1	328	73.5
Gewicht 1.25	62	53.9	45	67.2	55	70.5
Gewicht 1.70	4	50.0	3	75.0	6	75.0
Gewicht 1.90	68	61.8	81	75.7	64	67.4

Tabel 15. Overadvisering in drie opeenvolgende schooljaren

Alle leerlingen die de Cito Eindtoets hebben gedaan						
Hoger schooladvies dan Cito-advies						
	2006-2007		2007-2008		2008-2009	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Alle leerlingen	174	25.7	104	17.3	119	19.0
Gewicht 1.00	101	22.7	78	18.4	92	20.6
Gewicht 1.25	39	33.9	9	13.4	10	12.8
Gewicht 1.70	1	12.5	0	0.0	0	0.0
Gewicht 1.90	33	30.0	17	15.9	17	17.9

Tabel 16. Onder- en overadvisering bij jongens in drie opeenvolgende jaren

Alle jongens die de Cito Eindtoets hebben gedaan									
	Lager schooladvies dan Cito-advies			School- en Cito-advies overeenkomstig			Hoger schooladvies dan Cito-advies		
	%			%			%		
	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2006-2007	2007-2008	2008-2009
Alle jongens	9,5	10,6	11,6	69,1	73,9	67,0	21,5	15,5	21,9
jongens 1.00	5,8	8,9	6,1	75,8	75,1	70,6	18,4	16,0	23,4
jongens 1.25	16,4	21,9	25,0	54,5	62,5	61,1	29,1	15,6	13,9
Jongens 1.70	50,0	0,0	40,0	50,0	100,0	60,0	0,0	0,0	0,0
jongens 1.90	15,1	10,5	19,6	58,5	75,4	56,9	26,4	14,0	23,5

Tabel 17. Onder- en overadvisering bij meisjes in drie opeenvolgende jaren

Alle meisjes die de Cito Eindtoets hebben gedaan									
	Lager schooladvies dan Cito-advies			School- en Cito-advies overeenkomstig			Hoger schooladvies dan Cito-advies		
	%			%			%		
	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2006-2007	2007-2008	2008-2009
Alle meisjes	5,8	7,7	6,5	64,8	73,2	77,3	29,4	19,1	16,2
meisjes 1.00	5,5	6,2	5,6	68,1	73,0	76,3	26,5	20,9	18,1
meisjes 1.25	8,3	17,1	9,5	53,3	71,4	78,6	38,3	11,4	11,9
meisjes 1.70	33,3	33,3	0,0	50,0	66,7	100,0	16,7	0,0	0,0
meisjes 1.90	1,8	6,0	9,1	64,9	76,0	79,5	33,3	18,0	11,4

Tabel 18. Onderadvisering uitgesplitst in niveaus in drie opeenvolgende jaren

Onderadvisering						
	2006-2007		2007-2008		2008-2009	
	Aantal	%	aantal	%	aantal	%
Binnen vmbo (vmbo-b en vmbo-k)	19	37	10	18	8	15
Tussen vmbo-t en vmbo-b / vmbo-k	17	33	21	38	18	33
Tussen havo en vmbo-t (en vmbo-k en vmbo-b)	12	24	18	33	20	36
Binnen havo/vwo	3	6	6	11	9	16

Tabel 19. Overadvisering uitgesplitst in niveaus in drie opeenvolgende jaren

Overadvisering						
	2006-2007		2007-2008		2008-2009	
	Aantal	%	aantal	%	aantal	%
Binnen vmbo (vmbo-b en vmbo-k)	32	18	24	23	17	14
Tussen vmbo-t en vmbo-b / vmbo-k	99	56	59	57	55	46
Tussen havo en vmbo-t en vmbo-k	28	16	10	10	24	20
Binnen havo/vwo	16	9	11	11	23	19

Bijlage: Deelname van de scholen in de gemeente Helmond

Wel deelgenomen aan het onderzoek	Niet deelgenomen aan het onderzoek
01. 't Baken	Brede basisschool Helmond-Noord
02. Den Bongerd	Brandevoort
03. De Bundertjes	Dierdonk
04. De Goede Herder	Maria
05. 't Hout	Montessorischool
06. St. Joris	De Rank
07. De Korenaar	Salah Eddin El Ayyoubi
08. De Lindt	De Vendelier
09. St. Odulfus	Wilhelmina
10. De Rakt	De Zevensprong
11. Silverst-Bernadette	
12. De Straap	
13. De Stroom	
14. De Toermalijn	
15. De Troubadour	
16. St. Trudo	
17. De Vlier	
18. Vrije school	
19. De Vuurvogel	